

MØTEREFERAT

Fra: Kathrine Øynebråten

Dato: Torsdag 18.08.16

Tid: Kl 1830 – 2130

Sted: Dragonen, Ullensaker Rådhus

Tilstede: Kari Nerموen, Berit Nafstad Lyftingsmo, Hanne – May Sevendal, Tom Sletholt Hansen, Arvid Birkelund, Knut Ljøgodt, Håkon Mangerud, Wollert Krohn – Hansen, Petter Holen, Torill Johansen, Grethe Bekkedal Skrebergene

Forfall: Mabel Kjos, Jan Håkon Brotnov

PROTOKOLL FRA MØTE I ULLENSAKER KULTURRÅD 18. AUGUST 2016

Tema

Rådgiver kulturminnevern Christine Haakstad orientering om:

- ✚ Kulturminnevernplanen som er ute på høring
- ✚ Tømmerbygninger som står til forfall på Trandum
- ✚ Hvordan Ullensaker kommune forholder seg til pengene som Fortidsminneforeningen har fått

Se utfyllende referat som vedlegg nederst i protokollen.

Sak 65/16 Godkjenning av innkalling og saksliste til dagens møte

Innkalling og saksliste ble sendt alle medlemmene på mail 10.08.16.

Vedtak

Godkjent.

Sak 66/16 Godkjenne protokoll fra kulturrådets møte 09.06.16

Protokollen er fra kulturrådets møte 09.06.16 er sendt alle medlemmene etter først å ha vært på godkjenning hos dem som deltok på møte.

Vedtak

Godkjent.

Sak 67/16 Referatsaker

- Kari Nerموen redegjorde for status vedrørende samarbeidet mellom Ullensaker kommune, NAV, Røde kors og kulturrådet om etablering av kafe/møteplass for flyktninger, samt om møte med politikerne 13. juni om hva den frivillige kulturen kan gjøre. Av flyktningene på Språkkafeen var det overtall av unge menn, men det var få norske menn i samme aldersgruppen. Bør jobbes med å få en bedre dynamikk. Kan idrettsrådets deltakelse hjelpe? Neste Språkkafe er 25. august kl. 17-19 på

Voksenopplæringen. Kari har videresendt invitasjonen til Kulturrådets medlemmer. Alle oppfordres til å komme

- Åpen flysamling i sommer. Det har ikke kommet svar på henvendelse fra kulturrådet til Forsvarsmuseet med anmodning om å holde flysamlingen åpen i sommer. Kari har vært i dialog med leder av venneforeningen Helge Enger. Det er ikke avklart når museet kan åpnes igjen. Det er sendt et nytt brev til forsvarsmuseet med anmodning om å åpne flysamlingen for publikum. Kulturrådet følger opp saken.
- Kulturrådet har sendt forespørsel til Ullensaker museum om museets program under kulturminnedagene og om det kan være grunnlag for samarbeid. Svarbrevet er sendt kulturrådets medlemmer.
- Kulturrådet har avgitt høringsuttalelse til kulturplan for Akershus fylkeskommune. Den er sendt Kulturrådets medlemmer pr mail, men sendes på nytt. Ullensaker kommune v/ Kultur har også avgitt høringsuttalelse. Denne sendes kulturrådet til orientering.
- Jan Håkon Brotnov har orientert Sørums kulturråd om hvordan Ullensaker kulturråd driftes og arbeider.
- Program for demokratiutvikling i Ullensaker. Jubileumskomiteen 2014 v/Berit Nafstad Lyftingsmo orienterte om videre fremdrift og arrangement.
 - 27. september 2016: Musikk & demokrati kl. 1900 på Kulturbanken Kreti & Pleti
 - 31. oktober 2016: Miljø – Ullensaker og ny paragraf i grunnloven kl. 1900 på Jessheim bibliotek
 - 8. februar 2017: Konferanse om demokratiutviklingen i Ullensaker
- Torsdag 15. september kl. 1900 er det lansering av boken om Raknehaugen. Invitasjon er sendt kulturrådets medlemmer

Vedtak

- *Tilbakemeldingen på brev fra Ullensaker museum er behandlet i Kulturrådet. Kulturrådet er meget opptatt av at samhandlingen med lag og foreninger styrkes*
- *Øvrige referatsaker tas til orientering*

Sak 68/16 Innspill til hørings svar om kulturminnevernplanen

Kulturrådet skal dra de store linjene, men dersom det oppdages feil/mangler gis det tilbakemelding på dette. Høringsfrist for kulturminnevernplanen er 16. september. Gruppe 2 møtes 29. august kl. 1900 på Nafstad hos Berit.

Vedtak

- *Innspill fra medlemmer i kulturrådet må være sendt kulturrådets medlemmer innen 26. august*
- *Gruppe 2 utformer forslag til høringsbrev som behandles i neste kulturrådsmøte 8. september*

Sak 69/16 Hva slags saker skal kulturrådet diskutere?

Det er diskusjon om politivedtektene i Ullensaker skal endres. Er dette noe kulturrådet skal uttale seg om?

Vedtak

Kulturrådet går ikke inn i noen debatt om hvilke saker Kulturrådet skal, eller ikke skal, ta opp. Det vil være uheldig, og lite ønskelig, å legge slike begrensninger på rådets arbeid. Det til enhver tid sittende Kulturråd må selv bestemme hvilke saker og saksområder de skal arbeide med.

Sak 70/16 Frivillighetspolitikk

Kari Nermoen innkaller til første møte i komiteen 7. september kl. 1700 hos Kari. Det ses på muligheten for å hente inn info og erfaringer fra andre kommuner som har utarbeidet frivillighetspolitikk f.eks. Drammen, Moss, Kongsberg, Tromsø (under utarbeidelse) m.fl. Frivillighet Norge gir også gratis kurs.

Vedtak

- *Gruppen jobber videre med saken*

Sak 71/16 Kulturbygg Bakkedalen

Arkitekten har utarbeidet tegninger, men pga tekniske problemer ble ikke tegningene vist på møte. Arkitekten har brukt mange timer på å utforme utvendig fasade slik den foreligger i dag. For å slutføre arbeidet med rominndeling trenger han kr. 3.000,-.

Utkast til brev vedr. kulturbygg i Bakkedalen ble diskutert.

Vedtak:

- *Det benyttes inntil kr. 3.000,- i tillegg til tidligere bevilget kr. 5.000,- for å ferdigstille tegningene for rominndeling. 10 stemte for og 1 stemte imot.*
- *Ullensaker kulturråd har stand på Kløftadagen lørdag 27. august hvor Bakkedalsprosjektet presenteres.*
- *Gruppa lager et nytt utkast til brev som sendes Kulturrådets medlemmer. Brevet behandles i neste kulturrådsmøte 8. september og det vurderes da om brevet skal sendes Ordfører nå eller om det skal inngå i den generelle budsjettuttalelsen fra Kulturrådet.*

Sak 72/16 Fremdrift i arbeidet med kompetansebygging for lag og foreninger

Vedtatt fra møte 09.06.16 til videre oppfølging:

- Kulturrådet tar initiativ til ett kurs for lag og foreninger ila høsten
- Kurs i tilskuddsordninger gjennom Tilskuddsportalen avventer kommunens initiativ høsten 2016. Mabel følger opp
- Kulturrådets uttalelse til revidering av kommunens statutter for kulturtilskudd behandles i kulturrådets augustmøte
- Kulturrådet kommer tilbake til muligheten for promotering av Ullensaker kulturråd under Kløftadagen og Jessheimdagene

Vedtak

Saken utsettes til neste møte 8. september

Sak 73/16 Valg av 2 revisorer

Vedtatt i møte 09.06.16 at dagens 2 revisorer, Katrine Grønneberg og Knut Jørgen Syvertsen skulle forespørres om å revidere inneværende års regnskap for kulturrådet.

Vedtak

Katrine Grønneberg og Knut Jørgen Syvertsen har takket ja til å revidere inneværende års regnskap for kulturrådet

Sak 74/16 Status videre arbeid med Kulturrådets nettside, Facebook, pressemeldinger

Vedtatt i møte 09.06.16 at Wollert skulle sende mail til kulturrådets medlemmer for info til en presentasjon av kulturrådets medlemmer i sosiale medier.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte 8. september

Sak 75/16 Aktuell info fra kultur

- Livsglededager 14. – 23. oktober. Frist for innspill: 7. september
- Kulturminnedagene 10. september – 18. september;
- Litteraturfestivalen 22. oktober – 30. oktober (uke 43)
- Barnas kulturdag lørdag 22. oktober
- Nordisk bibliotekuke uke 46; mandag 14. – søndag 20. november
- Retningslinjer for kunstnerisk utsmykning i Ullensaker

Vedtak

Det ble ikke tid i møte til å informere om sakene

Sak 76/16 Eventuelt

- Kulturrådets seminarhelg 28. – 29. oktober.
Forslag til program
Fredag 28. okt. kl. 1800: Frivillighetspolitikk. Avsluttes med middag
Lørdag 29. okt: Omvisning i Ullensaker ift. Kulturminnevernplanen. Christine Haakstad forespørres og/eller Ola Fjeldheim. Avsluttes med middag og kulturelt innslag fra alle

Vedtak

Kulturrådet stiller seg positive til foreløpig program.

- Kulturrådets handlingsplan for 2016 – Status

Vedtak

Saken utsettes til neste møte 8. september

- 1. september v/ Berit Nafstad Lyftingsmo

Vedtak

Saken utsettes til neste møte 8. september

Protokollen er godkjent

Sted, dato

Kari Nerموen, leder Ullensaker kulturråd

Referat fra rådgiver kulturminnevern Christine Haakstad sin orientering

Rådgiver kulturminnevern Christine Haakstad var invitert til møte for å orientere om:

- ✚ Kulturminnevernplanen som er ute på høring
- ✚ Tømmerbygninger som står til forfall på Trandum
- ✚ Hvordan Ullensaker kommune forholder seg til pengene som Fortidsminneforeningen har fått

Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø 2016-2020 (Kulturminnevernplan)

Bakgrunn

- Første kulturminnevernplan i 1999
- Rullert for første gang i 2008
- Strategidokument 2014-2018 (innarbeides i Kulturminnevernplanen)

Formål

- Formidle verdien av kulturarven til innbyggere, administrasjon og politikere
- Styringsdokument og redskap i saksbehandling både innen arealplanlegging, byggesaksbehandling, stedsutvikling og kultur.
- Formidle kommunens historie
- Hjelpemiddel for grunneiere (eiere av kulturminner) slik at de kan få tips til vedlikehold og istandsetting og tilskuddsmuligheter

Kulturarvens verdi

- Kilde til kunnskap om historien
- Identitet og tilhørighet
- Attraktive og særegne bo- og tettsteder. Tenk bare på hva du besøker når du reiser på storbyferie – da står gamlebyen og diverse kulturminner høyt opp på lista hos de fleste
- Verdiskaping. Alt som står over er også verdiskaping, men her er det ment i økonomisk forstand. F.eks. har de et stort potensiale innen opplevelsesindustri og gårdsturisme, som er næringer i vekst.

Det er på bakgrunn av disse punktene at bevaring er så viktig – vi søker ikke å bevare for bevaringens skyld, men fordi kulturminner er ressurser for samfunnet. Derfor trenger vi også en kulturminnevernplan.

Planens oppbygging

- Innledning
- Sammendrag
- Kulturminnevernplanens fundament
- Status og utfordringer i kulturminnevernet

Handlingsdel

- Handlingsplan 2016-2020
- Prioriterte kulturminner og kulturmiljø
- Fortellingen om Ullensaker
- Vedlegg

Handlingsplan 2016-2020

- Visjon: Kulturarven i Ullensaker – levende, aktiv og tilgjengelig for alle
- Overordnet målsetting: Kulturarven skal bidra til identitet, tilhørighet, opplevelse og verdiskaping i Ullensaker

Det er benyttet begrepet kulturarv istedenfor bare kulturminner fordi det immaterielle aspektet nå er inkludert i planen.

Hovedmål

- Bevare og dokumentere helhet, bredde og kulturelt mangfold ihht kommunens kultur- og samfunnshistorie
- Synliggjøre, formidle og tilgjengeliggjøre kulturarven for allmennheten – som historieforteller og identifikasjonsobjekt
- Gi grunnlag for kunnskap, opplevelse og verdiskaping
- Være en ressurs i Ullensakers samfunns-planlegging og utvikling

Til hvert mål er det knyttet flere tiltak, dette er tiltak på et mer generelt /overordnet nivå. Det er også utarbeidet en liste med 7 prioriterte tiltak

Prioriterte kulturminner og kulturmiljø

- 400 prioriterte kulturminner og kulturmiljø
- 8 planområder – delområder med målsettinger
- Nye verneklasser:
 - F – fredet (Skrivergården Hovin, Ullensaker prestegård – hovedbygning og stabbur, Jessheim stasjon, Dragvollporten vokterbolig – bolighus og uthus, Hauer seter leir m/ 52 bygg)
 - VK1 – nasjonal/regional verdi, fredningsverdig
 - VK2 – regional/stor lokal verdi – er regulert/bør reguleres til hensynssone for bevaring
 - VK3 – lokal verdi – bør vurderes regulert
 - VK4 – lokal verdi

Oversikten er delt inn geografisk i planområder med oversiktskart. Disse er igjen er delt inn i mindre delområder, og det er knyttet målsettinger til hvert delområde. Det er pga målsettingene at vi har valgt å ha denne lange oversikten i handlingsdel. Den lå tidligere i vedlegg, men siden det er denne som egentlig utgjør selve planen i den forstand at det er disse vi søker å verne, så er det flyttet inn i hoveddelen. Nye verneklasser er innført ifm rulleringen. Verneklasser er ikke definert fra sentralt hold. Men det nye systemet får vi tilsvarende verneklasser som våre nabokommuner.

Fortellingen om Ullensaker (Ullensaker i 10 historier)

- Landbruk
- Forsvaret
- Handel
- Ferdsel
- Embetsverk og samfunnsbygging
- Industri og produksjon
- Bolig og bosetting
- Byggeskikk og arkitektur
- Kulturelt mangfold
- Det 20. århundrets kulturminner
- Immateriell kulturarv – Ny!

- Automatisk fredete kulturminner – Ny!

Immateriell arv har ikke vært inkludert tidligere. Det dreier seg om ikke-fysisk kulturarv – språk, dialekt, ritualer, sang, dans, håndverksferdigheter, kunnskap ol. Automatisk fredete / arkeologiske kulturminner er også med, selv om de ikke strengt tatt ligger under kommunens forvaltningsområde, det er et regionalt og statlig forvaltningsansvar. Men kulturminnene representerer likevel en viktig ressurs som bør formidles til befolkningen.

Nye hovedgrep – Oppsummering

- Strukturendringer
- Ny visjon, overordnet målsetting og flere nye tiltak
- Nye strategier (Strategidokument 2014-2018)
- Nytt verneklasesystem
- Kart over de 8 planområdene
- Immateriell kulturarv – utfordringer og tiltak
- Automatisk fredete kulturminner – utfordringer og tiltak
- Oversikt over hensynssoner for bevaring av kulturmiljø i kommuneplanen (Vedlegg)

Hovedutfordringer

- Materiell kulturarv
 - Utbyggingspress og fortetting i tettstedene
 - Endringer i landbruket. Flere typer landbruksbygninger har mistet sin opprinnelige funksjon og dermed står ubrukt og til forfall
 - Prioritere og velge ut. Alt kan ikke bevares, verken av praktiske eller økonomiske årsaker
 - Benytte kulturminner som ressurser. Det er positivt å bruke byggene aktivt – bruk gir vern og vedlikehold – men det er ikke alltid så lett å finne en alternativ bruk.
 - Økonomi. Størstedelen av utgiftene med bevaring faller på private eiere. Kommunen har lite økonomiske midler til dette, men bistår gjerne med rådgivning ifm istandsetting/vedlikehold og kan hjelpe til å søke på tilskudd
- Immateriell kulturarv
 - Sårbarhet

Tømmerbygninger som står til forfall på Trandum

Trandum leir – verneverdige bygninger

Trandum leir ble solgt fra Forsvarsdepartementet til Samferdselsdepartementet v/Luftfartsverket i 1997 ifm utbygging av hovedflyplass, rullebaner og innflygningstrasé. Det er i dag Avinor som eier området. Utbyggingen førte til at deler av den verneverdige bebyggelsen måtte rives, men en del står fortsatt igjen, deriblant de to kasernene tegnet av Arnstein Arneberg og oppført i 1917-1919. Disse gjenværende bygningene ble omfattet av en verneklausul ved salget. Trandum leir er også inkludert i kommunens kulturminnevernplan med høy vernestatus (B1/VK2).

På bakgrunn av verne vurderingen (både verneklausul og kulturminnevernplan) har Kulturkontoret sendt en innledende henvendelse til Avinor hvor vi ber om en redegjørelse for planer om vedlikehold og fremtidig bruk av bygningene, i tillegg til en befaring sammen med Avinor på stedet. Vi har ikke fått svar på denne henvendelsen. Videre prosess må planlegges ut fra svaret.

Det er et svært spennende område med Trandumskogen like ved. I tillegg planlegger Stiftelsen Trandum å opprette et Hærmuseum på tilgrensende eiendom. Kanskje vil vi se en utvikling av området i fremtiden.

Hvordan Ullensaker kommune forholder seg til pengene som Fortidsminneforeningen har fått

Fortidsminneforeningen har mottatt midler fra Sparebankstiftelsen DNB og igangsetter prosjektet «Kulturminner for alle» i august 2016. Over fem år vil Fortidsminneforeningen gi støtte til istandsetting av kulturminner. Det kan være bygninger og anlegg som er i fare for å gå tapt eller utsettes for betydelig forfall, og der istandsettingen kan bidra til kunnskapsoverføring av tradisjonshåndverk.

Dette er et flott prosjekt som Ullensaker bør prøve å ta del i. Men det er noen begrensninger på hvem som kan søke om tilskudd. De som kan søke er:

- Eiere av kulturminner som står i fare for å gå tapt
- Prosjekter med fokus på kompetanseoverføring
- Bygningene det søkes for må være tilgjengelige for allmennheten og ha og en plan for videre bruk

Fortidsminneforeningen ønsker gjennom prosjektet å ta vare på fellesskapets kulturminner. Det vil altså ikke være aktuelt å søke midler til bolighus, siden det er et kriterium at bygningene skal være tilgjengelig for allmennheten. Det må i tilfelle være om man ønsker å starte med gårdsturisme eller liknende.

Andre mulige prosjekter kan være:

- Istandsetting av verneverdige hus i tettsteder som er tenkt brukt som forsamlingslokale – for lag og foreninger, ungdomsklubb eller liknende. Hvitbyggene – Nordkisa, Algarheim – kan være aktuelle. Begge disse har behov for vedlikehold. Skolebyggene representerer jo fellesskap på flere måter, både historisk og i nåtid. Står imidlertid ikke noe om det er mulig for kommunen å søke midler til egne bygg. Kulturkontoret har sendt forespørsel.
- Istandsetting av husmannsplasser/småbruk – en type gårdsanlegg som har gått ut av bruk og som gjerne står til forfall. Kanskje kan det være mulig å få til et prosjekt ala kjerkestua på Furuset eller Kløfta gamle skole, med formidling til skoleklasser mm? Da må man eventuelt få med grunneierne på prosjektet, få til en samarbeidsavtale, noe som kan være utfordrende siden man vil legge beslag på verdien av tomten.

Dette er ikke noe kommunen kan gjennomføre på egen hånd, men vi samarbeider gjerne om å utforme prosjekter, hjelper til å skrive søknader osv. For å nå ut så bredt som mulig har vi lagt ut info om prosjektet på kommunens nettside og facebook. Vi har også opprettet dialog med historielaget, som skal se på saken. Første søknadsfrist er 1. oktober 2016.